

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1.

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. *Εκλεκτικοί*
- β. *Λαϊκό κόμμα (1910)*
- γ. *Ηνωμένη Αντιπολίτευσις*

Μονάδες 15

A2.

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α. Η πιο γνωστή περιοχή της μεταλλευτικής δραστηριότητας στον ελλαδικό χώρο υπήρξε, όπως και στην αρχαιότητα, το Λαύριο.
- β. Η Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθηκε το 1841.
- γ. Μέχρι τη δεκαετία του 1880 η μόνη σιδηροδρομική γραμμή που είχε κατασκευαστεί στην Ελλάδα ήταν αυτή που συνέδεε την Αθήνα με τη Θεσσαλονίκη.
- δ. Με την άφιξή τους στην Ελλάδα, οι πρόσφυγες του 1922 εφάρμοσαν την αμειψισπορά και την πολυκαλλιέργεια στον τομέα της γεωργίας.
- ε. Η Συμφωνία της Άγκυρας (10 Ιουνίου 1930) προέβλεπε, μεταξύ άλλων, την αμοιβαία απόσβεση των οικονομικών υποχρεώσεων Ελλάδας και Τουρκίας.

Μονάδες 10

B1.

Ποιο ήταν το πρόγραμμα του Χαρίλαου Τρικούπη για τον εκσυγχρονισμό της χώρας (μονάδες 8) και ποιες προσπάθειες έγιναν για την υλοποίησή του (μονάδες 4);

Μονάδες 12

B2.

Να αναφερθείτε στο έργο της πρώτης κυβέρνησης της Κρητικής Πολιτείας, για το διάστημα των δύο πρώτων ετών μετά τη συγκρότησή της.

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται:

- α. να αναφερθείτε στους τομείς των επενδύσεων, που πραγματοποιήσαν οι ομογενείς, κατά τη δεκαετία του 1870 στην Ελλάδα (μονάδες 12) και

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

β. να προσδιορίσετε τα χαρακτηριστικά των επενδύσεων αυτών (μονάδες 13).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

[...] Η «Κλειώ» της Τεργέστης θριαμβολογεί και συγκρίνει τους ομογενείς κεφαλαιούχους με τους Τουρκομάχους ήρωες του '21. Το παράδειγμά της ακολουθούν και άλλες εφημερίδες της εποχής, πιστεύοντας ότι οι ομογενείς θα πετύχουν την οικονομική ανάπτυξη της χώρας με μέσο την εκβιομηχάνιση. Ο ενθουσιασμός αυτός προκαλείται με την ίδρυση τραπεζών, στις αρχές της δεκαετίας του 1870. Το παροικιακό κεφάλαιο όμως δε δικάωσε ούτε στο ελάχιστο αυτές τις θριαμβολογίες. [...] Η επιχειρηματική της [δηλαδή της διασποράς] παράδοση ήταν έντονα εμπορική και εντελώς ξένη προς τη βιομηχανική δραστηριότητα. Επομένως, ο τομέας στον οποίο οι ομογενείς δε θα επενδύσουν ούτε κεφάλαια ούτε τις προσόδους από τις χρηματιστικές τους εργασίες στην Ελλάδα θα είναι ο βιομηχανικός. Το παροικιακό κεφάλαιο προσανατολίστηκε σε μη παραγωγικές επενδύσεις, όπως στην αγορά αγροτικής και αστικής γης, στο εμπόριο, στα δημόσια έργα, και στις τραπεζικές και χρηματιστηριακές δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες αυτές των ομογενών κατέγραψαν και τα χαρακτηριστικά των επενδύσεών τους. Οι περισσότερες επενδύσεις ήταν κατάλληλες για εύκολη, ασφαλή ρευστοποίηση και μεταφορά του κεφαλαίου στο εξωτερικό σε επικίνδυνες ή αβέβαιες καταστάσεις.

Σ. Τζόκας, *Ανάπτυξη και Εκσυγχρονισμός*, σσ. 36-38, στο *Αξιολόγηση των μαθητών της Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου στο μάθημα Θέματα της Νεοελληνικής Ιστορίας*, τ.Α', ΥΠΕΠΘ. (Κ.Ε.Ε.), Αθήνα 1999, σ.77.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] Υπήρχαν έτσι οι μεγάλες εμπορικές δουλειές σε μια χώρα ελεύθερου εμπορίου, μια δραστηριότητα που σήμαινε μικρές εγχώριες υποχρεώσεις, εύκολα εξαγόμενα κεφάλαια και μεγάλα ποσοστά κέρδους. Υπήρχαν μεταλλευτικές παραχωρήσεις με εξαιρετικούς όρους. Υπήρχαν τραπεζικές και χρηματιστικές επιχειρήσεις σε μια παρθένα αγορά που διψούσε για κεφάλαια και όπου επιτόκια ύψους 30-60% ήταν συνηθισμένο φαινόμενο σε εποχές που τα διεθνή επιτόκια περιορίζονταν σε 2,5-4,5%. Υπήρχε η ναυτιλία, όπου η αλλαγή της σημαίας είναι ασφαλιστική δικλείδα σ' εποχές εγχώριας κρίσης και μέσο εκβιασμού σ' εποχές παγκόσμιας ευφορίας. Υπήρχαν τα αστικά ακίνητα σε μια πρωτεύουσα με εκπληκτική πληθυσμιακή ανάπτυξη, όπως και οι τεράστιες αγροτικές εκτάσεις, οι αγορασμένες σε ευνοϊκές τιμές.[...]

Γ. Δερτιλής, *Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση (1880-1909)*, σσ.59-65, στο *Αξιολόγηση των μαθητών της Γ' Τάξης του Ενιαίου Λυκείου στο μάθημα Θέματα της Νεοελληνικής Ιστορίας*, τ.Α', ΥΠΕΠΘ (Κ.Ε.Ε.), Αθήνα 1999, σ.80.

Δ1.

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε:

- α. στις συνθήκες ζωής των προσφύγων μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, κατά το πρώτο διάστημα της άφιξής τους στην Ελλάδα (μονάδες 11) και
- β. στην προσωρινή στέγαση αυτών, κατά το ίδιο χρονικό διάστημα (μονάδες 14).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι συνθήκες άφιξης, η σωματική ταλαιπωρία, η κακή διατροφή, η υποτυπώδης στέγαση σε συνδυασμό με την απουσία ύδρευσης και αποχέτευσης και ο ψυχικός τραυματισμός επιβάρυναν την υγεία των προσφύγων. Η θνησιμότητα μεταξύ των προσφύγων, ιδιαίτερα κατά τους πρώτους μήνες, ήταν πολύ υψηλή. Αυξημένη κατά πολύ ήταν και η βρεφική θνησιμότητα, καθώς οι κακουχίες οδηγούσαν σε πρόωρους τοκετούς και αποβολές. Ιδιαίτερη μέριμνα δόθηκε στην αντιμετώπιση των επιδημικών και μολυσματικών ασθενειών, όπως ήταν η ευλογιά, ο εξανθηματικός τύφος, η γρίππη, τα τραχώματα. [...]

Ν. Ανδριώτης, «Οι πρόσφυγες. Η άφιξη και τα πρώτα μέτρα περίθαλψης», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, τ.7, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα, 2003, σ. 81.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] Στις εφημερίδες της 2ας Σεπτεμβρίου, [1922] πλάι στις ειδήσεις για τη «Σμύρνη που καίγεται», τους «χριστιανούς που σφαγιάζονται» και τον Βενιζέλο που «αγωνίζεται να σώσει τη Θράκη», διαβάζουμε στα ψιλά γράμματα ότι στο Υπουργείο Δικαιοσύνης «μελετάται η τροποποίηση του ενοικιοστασίου», στο σημείο που αφορά στην υπενοικίαση των δωματίων. Ακόμη, στο *Ελεύθερον Βήμα* παρουσιάζεται από τις πρώτες κιόλας μέρες «προσφορά δωματίου εντός κατοικίας», αλλά υπό τον εξής όρο: το δωμάτιο προσφέρεται «για ενοικίαση από οικοτρόφο προσφυγοπούλα». Τα δείγματα αυτά είναι προάγγελοι, κατά κάποιον τρόπο, των επικείμενων επιτάξεων. [...] Κι έτσι, έντεκα μόλις μέρες αργότερα, στις 22 Νοεμβρίου, έρχεται νέο ΝΔ [Νομοθετικό Διάταγμα] βάσει του οποίου ο Υπουργός Περιθάλψεως, αν κρίνει ανεπαρκή την προσωρινή στέγαση, εξουσιοδοτείται να επεκτείνει την επίταξη και επί ακινήτων κατοικουμένων ή οπωσδήποτε χρησιμοποιουμένων. Από τη στιγμή αυτή, το προσφυγικό ζήτημα αφορά άμεσα κάθε Έλληνα κάτοικο. Κανείς πλέον δεν μπορεί να μείνει απαθής.

Ο Χένρυ Μοργκεντάου [Αμερικανός διπλωμάτης] τώρα δηλώνει: «Και το τελευταίο ελληνικό νοικοκυριό άνοιξε διάπλατα τις πόρτες του και δέχτηκε κάποιους πρόσφυγες. Στην Αθήνα πάνω από πέντε χιλιάδες δωμάτια σε ιδιωτικά σπίτια προσφέρθηκαν σε πρόσφυγες». Ο αριθμός μένει να εξακριβωθεί. Μεγέθη σε εθνικό επίπεδο είναι δύσκολο να βρεθούν. Σε άλλα κείμενα της εποχής αναφέρονται οχτώ χιλιάδες δωμάτια. [...]

Βίκα Δ. Γκιζελή, «Επίταξις ακινήτων κατοικουμένων ή οπωσδήποτε χρησιμοποιουμένων», στο συλλογικό τόμο, *Ο ξεριζωμός και η άλλη πατρίδα*, Επιστημονικό Συμπόσιο, εκδ. Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, Αθήνα 1997, σσ.71-72 και 72-74, στο *Αξιολόγηση των μαθητών της Γ΄ Τάξης του Ενιαίου Λυκείου στο μάθημα Θέματα της Νεοελληνικής Ιστορίας*, τ.Β΄, ΥΠΕΠΘ (Κ.Ε.Ε.), Αθήνα 2000, σσ.192-194.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**